

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3647/2024
24.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милинко Бајчета, адвокат из ..., против туженог ЈП „Путеви Србије“ Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1949/24 од 31.07.2024. године, у седници одржаној 24.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1949/24 од 31.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 7/2023 од 31.01.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде за мање обрачунату и исплаћену нето за основу зараду – вредност бода исплати укупно нето износ од 151.325,08 динара за период од 01.01.2018. године до 30.11.2020. године, са законском затезном каматом почев на појединачно означене износе од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати мање исплаћену накнаду по основу рада на дан празника који је нерадни дан, ноћног и минулог рада у периоду од 01.01.2018. године до 30.11.2020. године у нето износу од 34.749,54 динара, са законском затезном каматом на појединачно означене износе од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати накнаду за сменски рад у периоду од 01.12.2019. године до 01.09.2020. године, у износу од 90.480,68 динара, са законском затезном каматом на појединачно означене износе од доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати мање исплаћену зараду по основу прековременог рада за период од 01.02.2018. године до 30.06.2020. године, за месеце у којима је тужилац радио прековремено, у износу од 5.951,91 динар, са законском затезном каматом на појединачно означене износе од доспелости до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 196.940,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1949/24 од 31.07.2024. године ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 7/2023 од 31.01.2024. године, у ставу првим изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду за мање обрачунату и исплаћену основну зараду за период од 01.01.2018. године до 30.11.2020. године, са законском затезном каматом. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 7/23 од 31.01.2024. године у ставу другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду зараде по основу рада на дан празника који је нерадни дан, ноћног и минулог рада у периоду од 01.01.2018. године до 31.11.2020. године, са затезном каматом. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 7/23 од 31.01.2024. године у ставу трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду зараде по основу сменског рада за период од 01.12.2019. године до 01.09.2020. године, са законском затезном каматом. Ставом четвртим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 7/23 од 31.01.2024. године у ставу четвртом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати накнаду зараде по основу прековременог рада, за период од 01.02.2018. године до 30.06.2020. године, са затезном каматом. Ставом петим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 7/23 од 31.01.2024. године, тако што је одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 196.940,00 динара, са затезном каматом почев од извршности па до исплате.

Против прасноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био у радном односу код туженог на пословима инкасанта за наплату путарине. Оценом налаза и мишљења вештака, основну зараду тужиоца чини производ просечног месечног броја радних сати (од 174), коефицијента посла и сатнице. Основна зарада се добија се множењем коефицијента посла који запослени обавља (код тужиоца износио је 1,7) и износа основне зараде за најједноставнији посао (цена рада). Цена рада за најједноставнији рад добија се као производ месечног броја радних сати и сатнице која је иста за све запослене. Цена рада за најједноставнији рад не сме бити мања од минималне цене рада по часу. Основна зарада за најједноставнији посао уговара се у висини миналне зараде утврђене Законом о раду, увећане за припадајуће порезе и доприносе, а коефицијент посла зависи од стручне спреме, сложености посла, одговорности, искуства, услова и тд. У Правилнику о раду туженог наведено је да се основна зарада добија множењем износа месечно утврђене бруто основице (вредност

бода) за обрачун зарада запослених са припадајућим коефицијентом систематизованог радног места сваког запосленог појединачно, сходно ефективном радном времену проведеном на раду. Вредност радног часа коју је тужени применио при утврђивању вредности бода нижа је од минималне цене рада утврђене Одлуком Социјално-економског савета.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је с позивом на чланове 104.-108. и 111. Закона о раду, оценио да је тужени у утуженом периоду тужиоцу обрачунавао и исплаћивао основну зараду нижу од припадајуће зараде утврђене ПКУ за делатност путне привреде, коришћењем вредности радног часа која је испод минималне цене рада, па су самим тим исплате које зависе од основне зараде вршене у мањим износима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да цена рада коју примењује послодавац приликом обрачуна зараде може бити нижа од оне коју одређује Социјално-економски савет, али износ зараде коју исплаћује запосленом не сме бити нижи од минималне зараде. С обзиром да је тужиоцу у спорном периоду обрачунавана и исплаћена зарада у складу са Уговором о раду и припадајућим анексом, тако да је испоштована минимална зарада, односно зарада је исплаћена на нивоу минималне зараде (налаз вештака од 08.11.2023. године), тај суд закључује да тужбичево потраживање није основано. Тужилац нема право на тражену разлику зараде обрачунату комбиновањем параметра цене рада из ПКУ и коефицијента из Уговора о раду, односно анекса. Ово стога што је тужена исплаћивала зараду тужиоцу у утуженом износу која је била на нивоу минималне зараде обрачунате на начин који прописује ПКУ за коефицијент посла који тужилац обавља од 1,7, сагласно одредби члана 44. став 2. Колективног уговора туженог, којим је прописано да се основна зарада запосленог утврђује множењем износа месечно утврђене бруто основице (вредност бода) за обрачун зараде запослених са припадајућим коефицијентом систематизованог радног места сваког запосленог појединачно, сходно ефективном радном времену проведеном на раду, у оквиру планиране месечне масе средстава за зараде утврђене програмом пословања предузећа за сваку календарску годину, уз сагласност оснивача, а ставом 3. је утврђена вредност основице у износу од 32.180,00 динара.

Врховни суд сматра да је становиште другостепеног суда засновано на правилној примени материјалног права.

Законом о раду („Службени гласник РС“, број 24/05...54/14), чланом 104. став 1. прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Према члану 111. став 1. Закона о раду, запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду, а минимална зарада се одређује на основу минималне цене рада утврђене у складу са овим законом, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се плаћају из зараде. (став 2.)

Одредбом члана 112. наведеног закона, поред осталог прописано је: да се минимална цена рада утврђује одлуком Социјално-економског савета основаног за територију Републике Србије (став 1) и да се при утврђивању минималне цене рада

полази нарочито од егзистенцијалних и социјалних потреба запосленог и његове породице изражених кроз вредност минималне потрошачке корпе, кретања стопе запослености на тржишту рада, стопе раста бруто домаћег производа, кретања потрошачких цена, продуктивности и просечне зараде у Републици (став 3).

Посебним колективним уговором за делатност путне привреде („Службени гласник РС”, број 3/15), који је био у примени од 22.1.2015. године, чланом 33. уговорено је: да су елементи основне зараде запосленог цена рада и коефицијент посла који запослени обавља (став 1.); да се цена рада уговара у висини минималне цене рада утврђене одлуком Социјално економског савета основаног за територију Републике Србије, односно Владе Републике Србије у складу са законом (став 2.); као и да се опис послова из правилника о организацији и систематизацији послова вреднује кроз коефицијенте послова који се утврђују општим актом код послодавца у складу са Колективним уговором. Према члану 34. истог колективног уговора основна зарада се добија множењем коефицијента посла који запослени обавља и износа основне зараде за најједноставнији посао (цене рада) код послодавца (став 1.), а коефицијент посла који запослени обавља зависи од врсте и степена стручне спреме, сложености и одговорности, услова рада и других посебних услова (став 2.). Ставом 3. овог члана уговорено је да се коефицијенти за карактеристичне послове одређују по групама послова.

Закон о раду гарантује право запосленог на минималну зараду, а минимална зарада се одређује на основу минималне цене рада која се утврђује одлуком Социјално-економског савета. Износ који послодавац исплати запосленом на име зараде не сме бити нижи од минималне зараде, али уговорена цена рада може бити нижа од минималне цене рада коју одређује Социјално-економски савет.

У спорном периоду тужиоцу је обрачунавана и исплаћивана зарада у складу са Уговором о раду и припадајућим анексима и тако исплаћена зарада је од стране туженог испоштована према налазу и мишљењу судског вештака. Без значаја је околност да је вредност радног часа коју је тужени применио при утврђивању вредности бода нижа од минималне цене рада утврђене одлуком Социјално економског савета, из ког разлога је основна зарада коју је тужени исплаћивао била нижа од оне која тужиоцу припада, самим тим и остале исплате које зависе од основне зараде вршене су у мањим износима од припадајућих, имајући у виду да је тужиоцу висина основне зараде одређена Уговором о раду са припадајућим анексима у смислу члана 33. став 1. тачка 10. Закона о раду, а да вредност зараде за висину минималне цене рада по радном часу није уговорена.

Супротно наводима ревизије, правилно је другостепени суд закључио да тужилац нема право на тражену разлику зараде обрачунату према вредности бода која је нижа од минималне цене рада утврђене Одлуком Социјално економског савета, имајући у виду да је у спорном периоду тужиоцу исплаћивана уговорена зарада која је била на нивоу минималне зараде прописане одредбом члана 111. Закона о раду и зараде обрачунате применом члана 44. став 2. Колективног уговора туженог.

Приликом доношења одлуке суд је ценио и остале ревизијске наводе, али је закључио да исти нису од утицаја на другачију одлуку, јер је другостепена пресуда донета правилном применом материјалног права.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић